מגנזי המלך

עובדות מוכיחין, שסיפר רבינו בנועם שיחין, בסעודתא דחקל תפיחין

פרשת קדושים תשפ"ב לפ"ק
| גליון מ"ג |

סיפורי קודש שסיפר כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א על

הגה"ק רבי נפתלי צבי מראפשיץ זי"ע

יומא דהילולא קדישא י"א אייר

אינטערסאנט אז דער ראפשיצער רב איז געווען קענ דעם ישמח משה, ווייל דער ישמח משה פלעגט געבן קמיעות, און ער האט עס נישט גורס געווען. דער ראפשיצער רב האט געשריבן א בריוו צום ישמח משה אקענ דעם, ער זאל אויפהערן צו געבן קמיעות, און ער האט אפגעשריבן דעם בריוו, ווען ער האט געענדיגט דעם בריוו - מ'האט דאך געשריבן מיט טינט אזוי ווי ס'איז אמאל געווען - ווען ער האט געענדיגט די בריוו האט זיך אויסגעאסן די טינט אויפן בריוו. האט ער אפגעשריבן א צווייטן בריוו, און ס'איז אויך אזוי געווען, ווען ער האט געענדיגט דעם בריוו האט זיך אויסגעאסן די טינט דערויף, האט ער מער שוין נישט געשריבן, ס'איז געווען פאר אים ווי א צייכן פון הימל.[1]

צו דער ישמח משה האט זיך געטראפן מיטן ראפשיצער רב איז שווער צו זאגן, ס'איז נישט אזוי באקאנט, ס'איז נישט באשריבן אויך נישט.

*

דער ראפשיצער רב איז אמאל געקומען אין א שטעטל אין שכינות פון בעלזא, אין ראווע, דער בעלזער רב האט געשיקט די קינדער אויף שבת צום ראפשיצער רב, און דער בעלזער רב איז אריין געפארן זונטאג זיך צו טרעפן מיטן ראפשיצער רב.

דער ראפשיצער רב איז געווען זייער שטארק קענ קאצק, זייער שטארק,[2] אין דארט איז געווען רבי שלמה לייב פון לעניטשנא,[3] און דער ראפשיצער רב איז געווען זייער שארף קענ אים,[4] איז געווען איינער

---

1 עיי' בס' פקודת אלעזר (עמ' ק"י) שסיפר הגה"ק מפאלטישטען זצ"ל שהעיר אילנוב שכנה בסמוך להעיר ראפשין ושם דר הרה"ק רבי אברהם זצוק"ל בעמח"ס תולדות אברהם הידוע בשם 'רבי אברהם אילנוב'ער' הוא היה גאון בתורה וצדיק נשגב, אבל היה דרכו ליתן קמיעות, ועבור זה קפץ עליו רוגזו של הרה"ק מראפש"ן זי"ע שדיבר עליו ולגלג על דרכיו בחשבו שהוא כותב ומשתמש בשמות הקודש בקמיעותיו.

בין חסידי ראפשין היה חסיד אחד שגם הסתופף בצל הרה"ק מאילנוב, אבל כאשר שמע מפיו הקדוש של רבו דברים בוטים נגד הרב מאילנוב לא יכל יותר להתאפק, ובא אל הרב מאילנוב וגילה לו שמעתה לא יוכל יותר לבוא אליו מאחר שרבו המובהק מזלזל בו ומדבר בגנותו, שאלו הרב מאילנוב מה עצתך ומה עלי לעשות שאוכל להסיר ממנו הקפדת הצדיק מראפשין, ענהו החסיד שהעצה הכי מועילה היא שהרבי יוותר על כבודו ויבוא בעצמו לחצר הרב מראפשין וכאשר ידבר הצדיק אתו פה אל פה יהיה לזה פעולה לטובה והשלום ישכון ביניהם, ומיד בבואו קיבלו הרה"ק מראפשין בסבר פנים ודיבר אתו בחביבות, אח"כ אמר - כדרכו שהיה משתעי תמיד בלשון חכמה - אולי רוצה לעסוק "כאפן מלאכים" יחד עם הרב מאילנוב, ולכן רצוני שכולם יעזבו את החדר

לאחר שהתמהמהו שם משך זמן, יצא הרב מאילנוב והעומדים שם הכירו שנפלו פני קדשו של הרב מראפשין ואינם כתמול שלשום, שאלו אותו תלמידיו לפשר להם הדבר, וענה כי לבו נוקפו על מה שדיבר וזלזל באדם גדול כזה אשר מיד כשנתן לו שלום יחד יחודים כאלו שאני מיחד בתקיעת שופר. אח"כ סיפר כי שאל את הרב מאילנוב אודות קמיעותיו, כי כאמור חשב שמשתמש בשמות הקודש, וענה לו שאינו כותב שם רק שמות כמו רבינא ורב אשי וכדומה.

2 עיי' בס' תולדות הרבי ר' בונים (עמ' ק"ב) שפעם אחת נשא בחור אחד אשה מסביבות פרשיסחא, ובא לראפשין לקבל ברכה קודם חתונתו, אמר לו הרה"ק מראפשין זי"ע "על הרב דשם אינני מתנגד, כי הוא צדיק, אבל הדרך מסוכן לתלמידים הבאים אחריו, אנחנו יש לנו עבודה כמה שנים לבא למדריגה והתלהבות, ושם באיזו זמן מועט משיגים מדריגות והתלהבות, ולכן יכול הסט"א להתערב בקליפות נוגה ח"ו, עכ"ל.

3 הרב הצדיק רבי שלמה יהודה ליב זי"ע מלענטשנע נולד בשנת תקל"ח ונפטר ביום י"ט בניסן תר"ג, שנות חייו היו ששים וחמש שנה, ועשרים ותשע שנים ניהל עדתו בלענטשנע, מלפנים היה גר בבוקאווסק, היה מתלמידי רבי מנחם מענדיל מרימינוב זי"ע, וכאשר הזכיר 'רבי' סתם כוונתו היתה אליו, כן היה תלמידו של החוזה מלובלין וגם היה תלמיד מובהק של היהודי הקדוש זי"ע מפרשיסחא, בשנת תקע"ד לאחר פטירת רבו היהודי הקדוש התחיל לנהוג באדמורו"ת בעיר בוקאווסק, בעת המחלוקת שהיתה מצד אדמו"רי גאליציע על שיטת פרשיסחא נטה הוא אל דרך הרבי רבי בונם זי"ע, ובגין כך משך על עצמו מחלוקת מצד רבי נפתלי זי"ע מראפשין שהיה כידוע מתנגד חריף לדרך פרשיסחא, וכתוצאה מהרדיפות שהיו עליו עזב את עירו ביקאווסק בגאליציה, ועבר לגור לעיר לענטשנע פלך לובלין במדינת פולין.

4 עיין בס' תולדות הרבי ר' בונים (עמ' שפ"ז) שמביא סיפור נורא שהרה"ק מראפשין היה בסעודה והרה"ק מלענטשענא הגיע להרה"ק יצא משם, והבני יששכר קירבו, והרה"ק מראפשין הקפיד עליו, עיי"ש המשך הסיפור באריכות.

ועיי' בס' מקור חיים (אות רכ"ד) שהרה"ק מצאנז זי"ע פגש את הרה"ק הבני יששכר בעיר פרעמיסלא ונתווכחו מאוד אודות הדבר שקירב את הרה"ק מלענטשענא, עיי"ש באריכות.

כל הזכויות שמורות ©

האט מכבד געווען דעם רבי שלמה לייב מיט סנדקאות, און ס׳איז געווען עפעס א יונגערמאן א ראפשיצער חסיד, און ווען מ׳האט געברענגט דאס קינד צו מל׳ן איז ער צוגעגאנגען פאר ווי וואס ווען, און געמאכט די ברכה אשר קדשנו במצוותיו וציונו על המילה און ער האט געמאכט דעם ברית (כדי שרבי שלמה לייב הנ״ל לא יהי׳ סנדק).... נאכדעם ווען ער האט זיך בארעכנט וואס ער האט געטוהן איז ער אוועק געפארן קיין ראפשיץ, אז דער רבי מוז אים העלפן (מהקפדתו של רבי שלמה לייב הנ״ל), האט ער געזאגט איך קען דיר גארנישט טוהן, למעשה איז ער אזוי אהיים געפארן און א אקס האט אים צוטרעטן אויפן וועג אהיים ה״י.[5]

*

דער ראפשיצער רב האט געדאוונט שבועות און ער האט געזינגען אהבה רבה, דאס דאוועגען האט געדויערט שעות ארוכות, אהבה רבה אליינס האט געדויערט זייער לאנג, און דער ראפשיצער רב האט אנגעהויבן ארום צו שפאצירן אין ביהמ״ד אינמיטן אהבה רבה, און דער עולם וואס איז דארט געווען יעדער איז געזיצן אינבערגעדעקט דעם קאפ מיט די טליתים און ס׳איז געווען אזעלכע מורא׳דיגע בכיות יעדעס יאר שבועות ביי אהבה רבה, ווען ער האט אנגעהויבן ארויף צו שפאצירן.[6]

ער האט געהאט א גרויסן כח מעורר צו זיין אידישע קינדער, כ׳האב געהערט פון טאטן ז״ל האט אמאל געזאגט, אין סיגוט איז געווען הערש לייב מארשאליק, א בדחן איז ער געווען, און ווען דער ייטב לב האט זיך משדך געווען מיטן דברי חיים, די חתונה איז געווען אין צאנז, האט ער באשלאסן אז ער פארט מיט צו די חתונה, ער וועט בדחנ׳ען אויף די חתונה וועט ער אזוי פארדינען אפאר טאלער, ער איז טאקע מיטגעפארן אויף די חתונה, ביי די חתונה האט ער זיך אויפגעשטעלט גראמען, און דער דברי חיים האט אים נישט געגליכן צו הערן, האט ער (מרן הדבר״ח ז״ל) אים אנגעהויבן צו זאגן ׳דו ביזט א בדחן אויף א חתונה?!, דו וויסט ווער ס׳איז געווען א בדחן?!, דער הייליגער רב איז געווען א בדחן׳, אזוי האט ער געזאגט, אז דער הייליגער ראפשיצער רב איז געווען א בדחן.[7]

דער ראפשיצער רב איז געווען א הויכער, האט ער געזאגט ׳דער הייליגער רב האט געזאגט אויף זיך אז ער איז דער לאנגער והוא רחום, אזוי האט ער געזאגט בדחנות, אז ער איז דער לאנגער והוא רחום, און דער עולם האט אויסגעבראכן מיט א געוויין׳, האט אים דער הייליגער דברי חיים געזאגט, ׳קענסטו זאגן אזוי בדחנות זאלסטו זאגן, טאמער נישט וויל איך נישט דו זאלסט דא זאגן בדחנות!׳.

נו, ער איז נישט געווען קיין ראפשיצער רב, דאס דארף איך אייך נישט זאגן, זאגט אים דער דברי חיים ׳איך וויל דו זאלסט מיר צוזאגן אז דו גייסט מער נישט זאגן קיין בדחנות׳, און פאר אים איז שוין פארגאנגען די אפעטיט, דא איז ער געקומען קיין צאנז וווייל ער האט געוואלט זיין דער בדחן, און דא זאגט ער אים ער זאל צוזאגן דו גייסט מער נישט זאגן קיין בדחנות, זאגט ער ׳רבי, דאס איז מיין פרנסה׳, און ס׳אינטרעסירט אים נישט ער וויל אן הבטחה פון אים אז ער זאל נישט זאגן קיין בדחנות, און ער האט זיך פראבירט צו דינגען אזוי, ס׳איז געווען ברבים אזוי, און דער האט נישט געקענט מעיז פנים זיין, ער איז געשטאנען אויף אים ׳כ׳וויל דו זאלסט מיר געבן א הבטחה׳, האט ער גזאגט ער געבט א הבטחה.

ווען ער איז אהיים געפארן פון די חתונה איז ער געווען אזוי פארלוירן, דא איז ער געפארן קיין צאנז האט ער געמיינט ס׳וועט זיין א גרויסער עולם יעדער וועט אים געבן, ער וועט זאגן גוטע בדחנות און מ׳וועט אים געבן, און דא פארט ער אהיים מיט א איסור צו בדחנ׳ען, אזאנס?!, אבער ער האט דאך מבטיח געווען פארן דברי חיים, איז א יאר האט ער זיך געקענט איינגעהאלטן, נאך א יאר... - דער טאטע ז״ל האט געזאגט - ס׳האט זיך נישט גוט אויסגעלאזט, ער האט נישט געזאגט וואס, נאר אז ס׳האט זיך נישט גוט אויסגעלאזט...

אבער דער דברי חיים האט אים געזאגט ׳דער הייליגער רב האט אזוי געזאגט בדחנות׳.

זיין פאטער איז דאך געווען רבי מענדעלע לינסקער, א הייליגער איד געווען, ווען ער האט געהערט אז ער זאגט בדחנות, האט עס אים געאהרט, איז ער זיך געגאנגען אונטער הערן ווי ער זאגט בדחנות, ווען ער איז ארויס געקומען דארט ווי ער האט אינטערגעהערט האט ער געקאכט, ער האט געזאגט ׳די ערשטע פאר מינוט ווען ער האט געזאגט האב איך מיטגעהאלטן מיט אים, נאכדעם האב איך שוין נישט מיטגעהאלטן מיט אים׳, ס׳איז דאך אלעס געווען טמיר ונעלם הויכע ענינים, האט ער גזאגט די ערשטע חלק האט ער נאך מיטגעהאלטן.[8]

דער רבי פון לובלין האט אים אמאל געזאגט אז ער זאל א יאר צייט נישט זאגן קיין וועדטל, ער פלעגט דאך צו זאגן וועדטלעך, און דער עולם האט זיך אונטער געהאלטן, האט ער אים געזאגט, כ׳וויל דו זאלסט מיר צוזאגן אז דו וועסט נישט זאגן, איז געווען איינמאל אז דער רבי פון לובלין האט לאנג געדאוונט שמונה עשרה און ער האט אויסגעטרעטן שמונה עשרה האט ער געזעהן אז דער עולם שמייכלט, האט ער פארשטאנען אז דער ראפשיצער האט שוין עפעס געזאגט, האט ער אים געפרעגט ׳כ׳האב דיר דאך געזאגט דו זאלסט נישט א יאר קיין וועדטלעך׳, זאגט ער, דער רבי דאוונט שמונה עשרה א יאר מיט א מיטוואך.

*

דער רבי פון לובלין האט געזאגט אויפן ראפשיצער רב אז ער איז א גרויסער חכם, ער האט געזאגט אויף אים חכם עדיף מנביא, האט ער אים געזאגט ס׳שטייט אין פסוק תמים תהי׳ עם ה׳ אלקיך, ס׳שטייט נישט חכם תהי׳ עם ה׳ אלקיך, אזוי האט דער רבי פון לובלין געזאגט פאר׳ן ראפשיצער רב, ס׳שטייט תמים נישט חכם. האט דער ראפשיצער רב געענטפערט ׳רבי, צו זיין א תמים מוז מען קודם זיין א חכם...׳

אלע צדיקים האבן געהאט אזא הערצה אזא פחד פונעם הייליגען ראפשיצער רב, ער איז געווען עפעס עמוק עמוק.

*

ער האט געמאכט דעם איידעם רב אין ראפשיץ נאך בחייו (ה״ה הרה״ק רבי אשר ישעי׳ רובין ז״ל מחס״ס אור ישע, שהי׳ מ״מ חותנו כאב״ד ראפשיץ), ער איז געווען עלטער פון זייניע זון, און דער ראפשיצער רב האט געזאגט אויף אים זייער גרויסע זאכן, זייניע זון זענען שפעטער געווארן רבנים אין אנדערע שטעטלעך (ה״ה בנו הרה״ק רבי אברהם חיים ז״ל אב״ד לינסק יצ״ו, בנו הרה״ק רבי יעקב ז״ל אב״ד מעלין יצ״ו, בנו הרה״ק רבי אליעזר ז״ל אב״ד דזיקוב יצ״ו) און זיי האבן געפירט זייער הויף נאך זיין פטירה (בשנת תקפ״ז לפ״ק) פון זייערע שטעטל.

---

5 ועיי׳ בס׳ אוצר ישראל (אות ר) שהבני יששכר אמר שאינו יכול לחלוק על הרה״ק מלענטשענא, כי כידוע אצל הרה״ק מהרמ״מ מרימאנוב היה שורה פחד גדול מאוד, ופחדו מלדבר מילה, והרה״ק מלענטשענא רקד על השולחן ברימאנוב עם הפוזמקאות, והרמ״מ לא אמר לו דבר.

6 עיי׳ בס׳ תפארת אבות (עמ׳ מ״ט) בשעה שגברו הרדיפות על הרה״ק מהרש״ל מלענטשענא שיגר את רעיתו הרבנית עם פתקא להרה״ק רבי יהושע מדינוב, ובו פורטו משאלותיה ש״בעלה אינו נוהג בדרך הישר״ אף ״אין להם במה לפרנס את עצמם והעניות שודדת בביתם״ עם קריאת הפתקא נזדקף הרה״ק רבי יהושע מכסאו, וקרא בקול גדול ״היתכן בעלך אינו מתנהג בדרך הישר, הרי הוא מאיר בתורתו ובעבודתו את כל העולמות״.

משששמעה הרבנית כך, פנתה אליו בשאלה ״אם כדבריך כן הוא מדוע חולק הרה״ק מראפשיץ על בעלי וממריד עליו את כל סביביו״, אולם הרה״ק מדינוב הסביר לה ״תדעי לך שמלאכים ושרפים מתקנאים בבעלך, והתנגדותו של הרה״ק מראפשיץ באה לטובתו של בעלך להפיג את קנאתם של מלאכים ושרפי מעלה׳.

7 עיין בספר אילה שלוחה פר׳ וירא וזלש״ק: וזה היה כוונתי בימי חורפי, כשהייתי בדחן על החתונות, ואמרתי להחתן וכלה שהזיווג יעלה יפה, היה כוונתי שיאריכו ימים עד ביאת המשיח, שאז יהיה הזיווג וכו׳ וכו׳, עיי״ש.

8 ועיי׳ בהקדמות החקל יצחק להס׳ אמרי יוסף שמביא עובדא הנ״ל, ומוסיף שאביו של הרה״ק מראפשיץ אמר אח״כ ״האם אתם יודעים מה הוא אומר, הלא הוא אומר מאמרים של הספר הק׳ עץ חיים״.

כל הזכויות שמורות ©